

Slovenski hmeljar

Prvi slovenski strokovni list za hmeljarstvo

Izhaja štirinajstdnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za inozemstvo Din 50.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Vodnikova ul. 2, telefon 218

Leto V

Celje, dne 18. maja 1934

Štev. 10

Škržati

Zadnji čas pošiljajo hmeljarji uredništvu našega lista razne »muhe«, ki se pojavljajo v celih rojih v nekaterih nasadih, da ugotovimo, kakšen škodljivec je to, kakšno škodo povzroča in kako se ga obranimo. Želji prav radi ustrežemo in takoj pripomnimo, da so hmeljarji glede tega škodljivca večinoma v zmoti. Mnogi namreč smatrajo muho za krilato hmeljsko uš — aphid-muho, drugi zopet za neko novo vrsto stenic, dejansko pa gre v tem primeru za škržate.

Škržati so polkrilci, ki so sicer res nekoliko podobni muham in zlasti tudi aphid-muham, od katerih pa se lahko ločijo po tem, da imajo daljše, za skakanje ustvarjene noge in oba para kril enaka; s stenicami imajo sploh manj sličnosti in se prav lahko ločijo že na prvi pogled po bolj razvitih krilih. Škržati imajo letno tri zarode. Samica leže jajčeca listu pod kožo in iz njih se razvijejo nekriilate ličinke, ki sesajo na listih, se večkrat levijo in končno dobé krila; ves razvoj traja le štiri tedne. Krilati škržati so izredno živahni, zlasti v toplih in sončnih dneh, ter se tudi radi drže v večjih rojih.

Škodujejo škržati s tem, da sede na spodnji strani že razvitih listov in jih izsesavajo. Tudi v tem se razlikujejo od stenic, ki napadajo rajši še mlado, nerazvito listje, vršičke mladice, cvet in razvijajoče se kobule. Po škržatih napadeno listje dobi vedno bolj temno rumene pege, ki počasi izpadajo ter postanejo listi preluknjani, odmro in odpadejo.

Škržatov imamo več vrst. Na hmelju se pojavljajo rumeni (*Chlorita flavescens*), pritlikavi (*Jassus sexnotatus*) in pegasti škržat (*Euacanthus interruptus*).

Izgleda, da je letos pravo škržatovo leto, pa ne samo pri nas, temveč prav tako tudi na Češko-slovaškem. Povsod se jih namreč opaža izredno mnogo. Ako škržati niso preveč številni, tudi ne povzročijo znatnejše škode, ker napadajo le starejše liste; toda če imajo svoje leto in v gostih rojih napadajo hmelj, lahko postanejo prav nevarni in jih je nujno potrebno zatirati.

Zatiranje škržatov je prav tako težavno ali pa še bolj kakor stenic. Hrane jim namreč ne moremo zastrupiti, ker ne grizejo, temveč sesajo, nje same pa tudi težko dosežemo s škropivom, ker so plašni in urni ter dobro skačejo in tudi letajo. Pokončevati moremo torej v prvi vrsti le njihovo zalego in uporabljamo v ta namen slična sredstva kakor za uši in bolhače, torej predvsem tobačni izvleček (na 100 l vode 2 kg tobačnega izvlečka in prav toliko mazavega mila) in petrolejevo emulzijo (na 100 l vode 2 l petroleja in 2–3 kg mazavega mila). Zlasti petrolejeva emulzija se tudi proti škržatom dobro obnese. Točno navodilo o napravi petrolejeve emulzije smo priobčili v predzadnji številki našega lista v članku o zatiranju bolhačev; pač pa je radi boljše učinkovitosti priporočljivo dodatek mazavega mila zvišati na 2–3 kg na 100 l emulzije.

Upamo sicer, da škržati ne bodo preveč resno ogrožali našega hmelja, vendar ga jim nikakor ne kaže prepustiti na milost in nemilost, temveč je priporočljivo čimprej pričeti z zatiranjem tega škodljivca.

KNJIZICO »HMEJARSTVO« smo priložili brezplačno današnji številki za vse naročnike, ki so poravnali vso zastalo naročnino in tudi za letošnje leto. V kolikor jih imamo še na zalogi, bomo priložili knjižice še prvi junijski številki vsem naročnikom, ki bodo še poravnali naročnino do konca tekočega meseca. — Uprava.

Savinjski:

Pridelek hmelja v Franciji

(Konec.)

Zanimivo je, da je v Franciji hmeljarstvo silno nazadovalo v kljub temu, da domača pivovarska industrija sama rabi zelo mnogo hmelja. Po zadnji statistiki producira namreč pivovarska industrija v Franciji letno 17,627.000 hl piva in pri povprečnem dodatku 175 gr na 1 hl porabi 30.847 stofov hmelja.

Kako hmeljarstvo v Franciji nazaduje, vidimo najbolje, če primerjamo površino nasadov in pridelke zadnjih let med seboj. Tako se je pridelalo:

v letu 1933	na 1854 ha	16.533 stofov
» » 1932	na 1765 ha	7.760 »
» » 1931	na 2385 ha	5.344 »
» » 1930	na 3042 ha	27.625 »
» » 1929	na 4253 ha	62.488 »
» » 1913	na 2913 ha	36.714 »

Kakor povsod drugod se je tudi v Franciji po vojni, v tistih letih dobre hmeljske konjunktore, površina nasadov hitro širila ter so hmeljarji z vsemi mogočimi sredstvi skušali doseči čim večje pridelke — vse do leta 1929. Tedaj pa je pričela hmeljska kriza, cene hmelju so začele padati in hmeljarstvo je postalo popolnoma nerentabilno. Tako so hmeljarji pričeli zopet krčiti nasade in so kulturo hmelja vedno bolj zanemarjali. Zato pa jim je v letu 1931 še peronospora uničila večino pridelka, pa še to, kar se je pridelalo, je bilo slabo in se je celó po nizki ceni dalo komaj spraviti v denar. Tako ni čudno, da je hmeljarstvo vedno bolj propadalo. Hmeljarji so se pač posvetili rajši pridelovanju zelenjave in tobaka, ker jim je to donášalo večje in zanesljivejše dohodke.

Usodna okolnost za francoske hmeljarje je, da domače pivovarne le nerade uporabljajo domači hmelj. Več kot dve tretjini sedaj francoskih hmeljskih nasadov se nahaja namreč v Alzaciji, ki je pred vojno pripadala Nemčiji. Alzaški hmelj je pred vojno vedno uporabljala nemška pivovarska industrija, nikdar pa ne francoska. Prav tako je bilo tudi še prve čase po vojni — radi stare tradicije. Ko pa je pričela nadprodukcija hmelja in so pivovarne v Nemčiji začutile dolžnost, da uporabljajo prvenstveno nemški hmelj, za alzaški hmelj ni bilo več kupca. V francoskih pivovarnah namreč alzaškega hmelja ni bilo mogoče tako hitro vpeleti in je dejansko še danes le slabo vpeljan, ker je nekoliko grob in oster v aromi, dočim imajo francoske pivovarne rajši finejši hmelj z bolj milo aromo. Tako se še danes francoski hmelj — ostali je namreč glede kakovosti še mnogo slabši kakor

alzaški — kupuje v prvi vrsti za izvoz in le malo za domače pivovarne, izvoz pa tudi nazaduje.

Kakor iz navedenega sledi, na obsežnejše širjenje hmeljskih nasadov v Franciji skoro ni računati. V letih dobre konjunktore bodo pač hmeljarji skušali v obstoječih nasadih doseči čim obilnejše pridelke, v slabih letih pa bodo tudi te zanemarjali; nasadov mnogo povečali pa najbrž ne bodo tako hitro. Izgleda, da v francoskih hmeljarijih ni prave odpornosti proti krizi, ker jim hmeljarstvo ni neobhoden vir dohodkov in si lahko pomagajo tudi na drug način. Le v slučaju, da bi se hmelj uveljavil bolje v domačih pivovarnah in bi bil dobro zaščiten pred inozemsko konkurenco, bi hmeljarstvo v Franciji zopet vzcvetelo in se razširilo.

Razno

V Nemčiji so se sporazumeli hmeljarji s hmeljsko trgovino in pivovarsko industrijo tako, da zadnja takoj prevzame 7500 stofov lanskega hmelja. Pivovarne, ki niso založene več kakor za eno leto, so dolžne do 1. julija spopolniti zaloge še na eno leto. Pivovarne, ki imajo večje zaloge hmelja letnikov 1932 in 1933 kakor pa znaša letna poraba, se lahko založe še nadalje in jim bo na hmelj, ki ga nakupijo do konca t.m., priznana premija 40 RM. Vsem pivovarnam se do konca tega meseca ponudi zamenjava letnikov 1929 in 1930 za letnik 1933; za stare zaloge se jim plača 80 RM za letnik 1929 in 100 RM za 1930. Računa se, da se bo na ta način v Nemčiji rešilo vprašanje starih zalog hmelja v pivovarnah, ki neprestano strašijo.

Plzensko pivo tudi močno občuti sedanje težko gospodarsko krizo. Konzum tega sicer res priznana okusnega, toda tudi razmeroma dragega piva namreč hitro pada in je zato tudi produkcija vedno manjša. Dočim je znašala v letu 1929 še 955.000 hl, je v letu 1930 le še 940.000 hl, v letu 1931 že samo 847.000 hl, predlani 742.000 hl in lani komaj še 630.000 hl.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Razvoj hmeljske rastline dobro in hitro napreduje. Sicer so se opazale že posledice suhega vremena, vendar je izdaten dež zadnjega torka zopet izdatno namočil že močno izsušeno zemljo. Rastlina je v splošnem zdrava in čvrsta ter boleznin in škodljivcev ni opaziti. — V kupčiji traja dalje živahno zanimanje in povpraševanje ter so se cene za lanski pridelek zopet dvignile na 45–50 Din in več za kilogram.

Vojvodina: Vsled silne suše hmeljska rastlina vedno bolj zaostaja v razvoju. Hmeljarji pridno škropijo nasade obrambno proti boleznim in škodljivcem ter jih nekateri tudi zalivajo proti suši, vendar bo vse delo malo izdalo, če izdaten dež v kratkem zopet temeljito ne namoči izsušene zemlje. — V kupčiji je pretekli teden zopet oživelo povpraševanje za lanski pridelek in se je plačevalo po 35–40 Din za kg; neprodanega je le še kakih 200 stofov. Za starejše letnike pa ni zanimanja.

Češkoslovaška: Razvoj hmeljske rastline v splošnem dobro napreduje. Odnalga je krepke pogonike, ki se že napeljujejo na opore odnosno žico. Nekatere nasade še vedno močno pustošijo bolhači in zadnji čas vedno bolj tudi škržati, v nekaterih pa je tudi toča napravila precej škode. Stanje nasadov je različno in je v nekaterih najboljših legah dosegla rastlina tudi že skoro do 2 m visoko, dočim v slabših in zaostalih tudi šele do $\frac{1}{2}$ m. — Na tržišču je bilo zadnji čas izredno živahno povpraševanje, predvsem za inozemski račun. Cene so se zopet učvrstile ter notira sedaj lanske žateški pridelek pri čvrsti zaključni tendenci 50–59 Din za kg; znamkovanih je dosedaj 28.555 bal v skupni teži 36.398 stofov, t. j. skoro 84% celokupnega pridelka. Neprodanih v prvi roki je v žateškem okolišu le še kakih 2000 stofov lanskega pridelka. Za starejše letnike je tudi nekaj zanimanja in letnik 1932 notira 25–29 Din, letnik 1931 pa 12–16 Din za kg. Lanskega pridelka iz Uštčka in Roudnic je le malo več na razpolago ter so se cene okrepile in notira sedaj 45–51 Din za kg. — Načrt novega provenienčnega zakona je sprejel dne 4. t. m. tudi senat in je s tem načrt postal zakon.

Nemčija: Pri prav lepem in ugodnem vremenu razvoj hmeljske rastline hitro napreduje. Sicer je vreme pretežno suho, vendar pogoste nevihte zaenkrat še v zadostni meri preskrbe potrebno vlago. Rastlina je večinoma že napeljana in ponekod že do 1 m visoko. Peronospora zaenkrat še ne povzroča znatnejše škode, pač pa so se bolhači v nekaterih nasadih močno razpasli. — V kupčiji je razpoloženje začetkom meseca postalo mirnejše, vendar je zadnji čas ponovno oživel. Kupuje se za izvoz in domačo porabo. Cene so se na novo določile in notira sedaj Hallertau 62–76 Din, boljši gorski (Hersbruck), Württemberg in Baden 59 do 67 Din, Spalt in Tettnang 73–82 Din za kg. Zaključna tendenca je čvrsta in prav tako tudi cene.

Francija: Razvoj hmeljske rastline dobro napreduje in je prvo privezovanje že končano. V splošnem je rastlina zdrava in krepka ter zaenkrat tudi še ne trpi radi boleznih in škodljivcev. — Tržišče pa je nadalje prav mirno in je le semtertja nekaj kupčije. Za alzaški hmelj se plačuje 58–70 Din in za burgundski 52–64 Din, za uvoženi iz Žatca pa 87–93 Din in iz Uštčka 80 do 87 Din za kilogram.

Belgija: V hmeljskih nasadih je napeljevanje v polnem teku. Rastlina je dobro prezimila, vendar jo sedaj že napada peronospora ter se v nekaterih nasadih pojavlja mnogo kuštrovcev. — Tržišče je mirno in le

bolj nominalno notira lanski pridelek Poperinghe 37 Din in Alost 40 Din, letošnji pridelek v predprodaji za oktober-november pa Poperinghe 27 Din za kilogram.

Anglija: Na hmeljskem tržišču je položaj ostal nespremenjen miren in tudi cene, ki so itak le nominalne, so ostale nespremenjene ter čvrste. Nekaj manjših zaključkov je bilo le za letnik 1931.

Amerika: Večinoma v vseh okoliših hmeljska rastlina dobro napreduje v razvoju. Vreme je ugodno in nasadi tudi ne trpe radi boleznih in škodljivcev. — Tržišče je postalo nekoliko živahnejše, vendar so zaloge v prvi roki še precej znatne in hmeljarji deloma že silijo s prodajo. Cene so ostale v glavnem nespremenjene in lanski pridelek notira 24–32 Din, predlanski 20–25 Din, letnik 1931 pa 17–21 Din in starejši letniki 8–12 Din za kg; že zacarinjen žlahtni hmelj iz Evrope pa lanski 79 do 88 Din in predlanski 43–62 Din za kg, vse le boljše blago. Bolj živahna so zlasti obrežna tržišča. Trži se največ Oregon po 19–22 Din, Sonoma po 21 Din in Yakima po 23 Din za kg. Tendenca je za boljše domače blago čvrsta, za slabše pa ni dosti zanimanja; inozemsko blago je v ceni nekoliko popustilo.

Najvišje cene, plačane zadnji čas za najboljši hmelj raznih provenienc, so bile naslednje:

Nemčija (Tettnang)	86 Din za kg
Anglija (Golding)	73 Din za kg
Francija (alzaški)	63 Din za kg
Češkoslovaška (Žatec)	59 Din za kg
Jugoslavija (savinjski)	48 Din za kg
Poljska (wolinjski)	42 Din za kg
Belgija (Alost)	40 Din za kg
Amerika (kalifornijski)	35 Din za kg

Vse cene na inozemskih tržiščih so preračunane po pariteti v Zürichu.

Za razvedrilo

Svarilo.

V nekem kraju, kjer so večne povodnji, stoji ob cesti kol z napisom: »Kadar je ta kol pod vodo, se po tej cesti ne more voziti.« Ali veste, kje je to?

Ni vseeno.

Konjski prekupec naroči svojemu sinu, naj preizkusi nekega konja. Tiho vpraša sin očeta: »Oče, ali ga hočete kupiti ali prodati?«

Najbolj varna naložba denarja — Najvišja dnevna obrestna mera

Jamstvo Dravske banovine z vsem premoženjem in davčno močjo

Hranilnica Dravske banovine podružnica Celje

(nasproti pošte) Cankarjeva ul.

prej Južnoštajerska hranilnica

Vsakovrstna posojila pod ugodnimi pogoji

Dolžnik jamči samo za izposojeni kapital

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

v novi, lastni palači

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Umetna gnojila, krmila, travna in deteljna semena, galico, žveplo, vsa sredstva za pokončavanje škodljivcev na drevju in hmelju, sadjarsko in vrtnarsko orodje, kmetijske stroje in vse druge kmetijske potrebsčine

oddaja najceneje

Skladišče KMETIJSKE DRUŽBE

v Celju, Aškerčeva ulica

Zaloga cementa!

Kmetje, meščani, trgovci, obrtniki!

Zavarovalnica slovenskega ljudstva je le
Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Zavaruje:

1. proti požaru, strelu in plinski razstrelbi: poslopja vsake vrste, dograjena pa tudi med gradnjo, vse premičnine, pohištvo, zvonove, poljske pridelke, **hmelj**, žito, krmo itd.;
2. proti razbitju in razpokam: zvonove, steklo;
3. v življenjskem oddelku: na doživetje in smrt, otroške dote, rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah in posmrtninsko zavarovanje »KARITAS«;
4. sprejema nezgodna zavarovanja poedincev, društev, kolektivna delavska zavarovanja, potovalna zavarovanja, zavarovanja šoferjev, potnikov v avtu, zavarovanja zakonite dolžnosti jamstva v vseh oblikah, zavarovanja avtomobilov zoper poškodbo, požar in tatvino.

Za vsa pojasnila in nasvete v zavarovalnih zadevah se obračajte le na naše krajevne poverjenike po župnijah ter

v Celju

na podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica 2, in

v Mariboru

na gosp. Franja Žebota, glavnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica šte. 10.